

Posudek diplomové práce Dity Hradecké
Alexander Dreyschock
Virtuozita v Čechách

Předmětem diplomové práce Dity Hradecké se stala osobnost Alexandra Dreyschocka, jenž je v české muzikologické literatuře frekventován snad nejvíce či téměř výlučně ve vztahu k Bedřichu Smetanovi a jeho odchodu z pražské hudební scény do švédského působiště v roce 1856. Naproti tomu se zájem diplomantky soustředil tam, kde je třeba otevřít nový pohled na tuto významnou postavu své doby, na roli již hrál v hudebním životě Prahy respektive českých zemí v kontextu své mezinárodní kariéry, a to jako klavírní virtuos – skladatel, tedy zejména v souvislostech hudební Prahy třicátých a čtyřicátých let 19. století a dobového fenoménu virtuosity. Zatímco nejnovější zahraniční literatura již upozornila na to, že na Dreyschocka, který se úspěšně uplatňoval po celé Evropě, je třeba se dívat také jako na šířitele jiných romantických idejí než jen těch, spjatých s Schumannovým lipským okruhem, tedy jako na umělce, který přinášel další nové impulsy pražskému hudebnímu životu, a také na skutečnost, že fenomén virtuosity a virtuosa nelze hodnotit estetickými a uměleckými nároky odvozenými od pojmů uzavřené dílo – opus a jeho interpret, česká muzikologie dlouhodobě spjatá s různě modifikovanou ideou pokroku sotva nalézala přístup k pozitivnímu uchopení rozmanité tvárnosti dané doby, v tomto případě první poloviny 19. století. V souvislosti s výše řečeným se uvažování diplomantky ubírá dvěma směry: jednak se zabývá fenoménem virtuosity jako takovým v jeho historickém rozměru a proměnami hodnotícího pohledu na ni s akcentem na období, jež je hlavním předmětem zájmu, jednak relevantními historickými skutečnostmi týkajícími se rozvoje Dreyschockovy osobnosti a recepce jeho virtuosního umění a tvorby ve zmiňovaném období na základě pečlivě provedeného průzkumu dostupných primárních pramenů. Ve vymezeném období sleduje diplomantka zázemí pro rozvoj Dreyschockovy umělecké osobnosti, recepci Dreyschocka od počátku jeho umělecké dráhy jako komponujícího virtuosa, ale také jako interpreta skladeb jiných autorů na evropské scéně v konfrontaci s hudební scénou pražskou, rekonstruuje jeho repertoár a jeho proměny, zabývá se druhy a charakterem jeho skladatelské tvorby včetně samotné problematiky počtu dochovaných děl, jejich chronologie a dostupnosti. Pro analytickou sondu do jeho tvorby zvolila záměrně dvě díla, která svým charakterem poukazují ke dvěma odlišným pólům problematiky tvorby: Sonáta d moll op. 30 představuje problém integrace virtuosních prvků a postupů do útvaru, jenž byl ve svém základu strukturován na odlišných principech rozvíjení hudební věty a v němž vpád virtuosity může znamenat otevření nových možností nebo také opačně – působit až destruktivně. Druhé vybrané dílo, Dreyschockova romance L'absence v podtitulu vydání u Maxe Schlesingera upozorňující na „nové akustické efekty“, patří do toho okruhu, jímž virtuosní tvorba podstatně přispívala k rozvíjení synestetických momentů hudební tvorby a kdy bezprostřední smyslové působení zvuku bylo podstatnou spoluurčující součástí jeho recepce.

Dita Hradecká prokázala ve své diplomové práci, jejíž výsledky přispívají k otevření nových aspektů stále ještě zanedbávané problematiky hudební kultury českých zemí první poloviny 19. století, vytríbenou schopnost kritického myšlení při práci s literaturou a prameny a značnou vědeckou invenci. Doporučuji, aby její diplomová práce byla přijata k obhajobě.

23.5.06

doc. PhDr. Marta Otlová